

החלטת ועדת האתיקה

בענין פניותיהם של סגני יושב ראש הכנסת נעמי חזן וגדעון עזרא

בעקבות התנהגות חברי הכנסת מוסי רז ומיכאל קליינר במליאה

מיום 12.6.2001

1. פניית ח"כ נעמי חזן בענין התנהגותו של ח"כ מיכאל קליינר

1.1 ביום 31.10.00 פנתה סגנית יו"ר הכנסת, ח"כ נעמי חזן, ליו"ר הכנסת בתלונה על התנהגותו של ח"כ מיכאל קליינר במהלך ישיבה בניהול.

1.2 לטענת ח"כ חזן, במהלך אותה ישיבה ביקשה מח"כ קליינר לסיים את דבריו לאחר שנתנה לו תוספת זמן, לפנים משורת הדין, ובתגובה אמר ח"כ קליינר:

"את מנהלת את הישיבה בצורה משוחדת".

בעקבות דברים אלה, ולאחר שנקרא לסדר שלוש פעמים, הורתה ח"כ חזן להוציא את ח"כ קליינר מאולם המליאה.

1.3 ח"כ קליינר פנה מצדו גם כן ליו"ר הכנסת בתלונה נגדית נגד ח"כ נעמי חזן בדבר יחסה אליו.

לטענתו, ח"כ חזן נהגה באופן אמוציונלי, בצורה שאינה הולמת מי שמנהל ישיבת כנסת, והתנהגותה היתה מפלה ומקפחת את זכויותיו כחבר הכנסת. לטענתו של ח"כ קליינר אין זו הפעם הראשונה וכבר ביום 14.6.2000 פנה ליו"ר הכנסת בתלונה על התנהגותה של ח"כ חזן בניהול ישיבת הכנסת.

2. פניית ח"כ גדעון עזרא בענין התנהגותו של ח"כ מוסי רז

2.1 ביום 31.10.2000 פנה סגן יו"ר הכנסת, ח"כ גדעון עזרא, ליו"ר הכנסת בתלונה על התנהגותו של ח"כ מוסי רז במהלך ישיבה של מליאת הכנסת בניהולו של ח"כ עזרא.

2.2 לטענת ח"כ עזרא, במהלך נאומו של ח"כ לימור לבנת, קרא ח"כ מוסי רז קריאת ביניים "בגללך נהרג אדם בקבר יוסף". ח"כ עזרא ביקש פעמיים מח"כ רז לחזור בו, ומשסירב - הורה לו לעזוב את האולם.

3. פניית יו"ר הכנסת לוועדת האתיקה

יו"ר הכנסת העביר ביום 1.11.2000, לדיוניה של ועדת האתיקה את פניותיהם של ח"כ נעמי חזן וח"כ גדעון עזרא, וזאת "במסגרת הגיבוי אותו אני מעניק כיו"ר הכנסת לסגניי, על מנת לאפשר להם לנהל את דיוני המליאה במלוא הסמכויות הנדרשת", כדבריו.

4. החלטת הועדה

4.1 האפשרות להוציא חבר כנסת מהישיבה

תקנון הכנסת מעניק ליושב ראש הישיבה סמכות להרחיק חבר הכנסת מישיבת המליאה בשני מקרים:

(א) לפי סעיף 70(א), לאחר שקרא את חבר הכנסת לסדר שלוש פעמים בישיבה אחת;

(ב) לפי סעיף 72(א), אם הפר חבר הכנסת את הסדר הפרה חמורה או שפגע בכבוד הכנסת, בכבוד היושב ראש או בכבוד אחד מחבריה.

לשם הוצאה מהישיבה לפי סעיף זה, אין צורך בקריאה לסדר שלוש פעמים.

4.2 תוצאת ההוצאה מהישיבה

4.2.1 הוצא חבר הכנסת מהישיבה, בין אם על פי סעיף 70(א) ובין על פי סעיף 72(א), התוצאה האפשרית היא - פניה של יושב ראש הכנסת לוועדת האתיקה, על פי סעיף 70(ב) לתקנון.

4.2.2 סעיף 70(ב) לתקנון קובע:

"הוצא חבר הכנסת מהישיבה, ישקול יושב ראש הכנסת אם להביא את הענין בפני ועדת האתיקה של הכנסת".

סעיף זה חל גם על הוצאת חבר הכנסת מהישיבה לפי סעיף 72(א).

4.2.3 לאחרונה התקבל תיקון לפיו אין צורך ב"תיווך" של יו"ר הכנסת בין יו"ר הישיבה לבין ועדת האתיקה, אלא יו"ר הישיבה רשאי לפנות ישירות לוועדת האתיקה.

בין אם הפניה לוועדת האתיקה נעשתה על ידי יו"ר הכנסת או על ידי יו"ר הישיבה - קובע סעיף 70(ג) לתקנון מהן הסנקציות שועדת האתיקה רשאית להטיל על חבר הכנסת (נזיפה, נזיפה חמורה, הרחקה עד 10 ימי ישיבות או שלילת זכות לקבל רשות דיבור במליאה למשך 10 ימי ישיבות).

סעיף זה חל גם על הוצאת חבר הכנסת מהישיבה לפי סעיף 72(א).

4.2.4 מדובר בהליך מיוחד, על פי תקנון הכנסת, של פניית היושב ראש לוועדת האתיקה בדבר התנהגותו של חבר הכנסת במליאה שהביאה בסופו של דבר להוצאתו מהאולם.

4.3 לאור המצב המשפטי שפורט לעיל ולאור העובדות כפי שמשקפות מן הפרוטוקולים של דיוני מליאת הכנסת, החליטה הועדה כי בנסיבות הענין היתה הצדקה להוצאתם של חברי הכנסת מיכאל קליינר ומוסי רז מן האולם. הוועדה מבקשת להזכיר לחברי הכנסת את הכלל הקדום "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך".

לפיכך החליטה הועדה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 70(ג) לתקנון הכנסת, להטיל נזיפה על ח"כ מיכאל קליינר בשל פגיעה בכבוד היו"ר ונזיפה על ח"כ מוסי רז בשל פגיעה בכבוד חברת הכנסת.

4.4 ועדת האתיקה קובעת כי היא רואה בחומרה כל התבטאות של חבר הכנסת שיש בה הטלת אשמה ישירה או עקיפה כלפי חבר הכנסת אחר בדבר גרימת מוות.

4.5 מבלי לגרוע מן האמור לעיל לגבי התנהגותו של ח"כ קליינר, מבקשת הועדה להעיר הערה לח"כ נעמי חזן.

כוונת סעיף 70(א) לתקנון לפיו אין להוציא חבר כנסת מן האולם לפני שנקרא "לסדר שלוש פעמים בישיבה אחת" היא שהקריאה לסדר שלוש פעמים לא תיעשה באופן רצוף אלא שתינתן לחבר הכנסת שהות לתקן את דרכיו בין קריאה אחת לסדר לבין זו שתבוא אחריה, אם יהא עוד צורך בקריאה נוספת לסדר. קריאה לסדר שלוש פעמים באופן רצוף מחטיאה את מטרתה.

4.6 החלטת הועדה תונח על שולחן הכנסת.